

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

**Матеріали
II Міжнародної науково-практичної
конференції
“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”**

10 жовтня 2024 р.

Київ
2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:

Гончаренко Михайло Федорович – віцепрезидент Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:

Семенець-Орлова Інна Андріївна – директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;

Каліна Ірина Іванівна – заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:

Дацій Олександр Іванович – завідувач кафедри маркетингу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Братусь Анна Анатоліївна – завідувач кафедри економіки та управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, доц.;

Дмитренко Геннадій Анатолійович – завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Скиба Ганна Іванівна – завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу, канд. екон. наук, доц.;

Кришталь Галина Олександрівна – завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Кривоберець Марина Миколаївна – завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;

Мазур Юлія Володимирівна – декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 11 від 30.10.24)*

II Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. 594 с.

ISBN 978-617-02-0406-6 (електронне видання)

Для науковців, представників бізнесу та здобувачів вищої освіти.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

Денісов Максим Андрійович	
Ефективне управління якістю та конкурентоспроможністю продукції	147
Derenko Oleksandr	
Management of logistics activities of the enterprise according to the results of digital transformation diagnostics	150
Джегур Геннадій Васильович	
Міжмуніципальне співробітництво як дієвий механізм для соціально-економічного розвитку громад в умовах децентралізації	152
Діброва Дар'я Ігорівна, Слоква Марина Григорівна	
Маркетингові дослідження в умовах війни	155
Дідухович Артем Миколайович	
Методи дослідження конкурентоспроможності підприємств. Аналіз конкурентних переваг для оцінки конкурентоспроможності сервісних компаній BOLT, UKLON, UBER	158
Дмитренко Геннадій Анатолійович, Головач Наталія Василівна	
Розвиток людського капіталу: інноваційні стратегії економічного зростання	162
Дмитренко Руслан Миколайович	
Державна політика адаптації агробізнесу до кліматичних змін	166
Добродзій Олег Михайлович	
Драйвери розвитку інноваційного медичного страхування в Україні	168
Дараган Сергій Сергійович	
Історико-культурний туристичний потенціал Греції, використання для міжнародного туризму	172
Дуднік Андрій Сергійович, Могірчук-Клименко Богдан Олегович	
Інноваційні методи управління на базі компютерних мереж	174
Дяченко Микола Миколайович	
Інноваційний розвиток малого підприємництва в умовах цифровізації бізнесу	176
Дяченко Олександр Васильович	
Теоретичні засади управління конкурентоспроможністю промислових підприємств	179
Єременко Андрій Валерійович	
Нематеріальні активи як потужний інструмент зростання та сталого розвитку	181
Zhabko Yevhen	
Features of the state policy of ensuring national security in the field of health care	183

та інші, дозволяє підприємствам всебічно підійти до аналізу свого становища і підвищити конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

Аналіз конкурентних переваг є основним інструментом для оцінки конкурентоспроможності підприємства. Він дозволяє зрозуміти сильні сторони компанії, які забезпечують їй перевагу на ринку, а також виявити напрямки, де необхідні покращення для зміцнення позицій у довгостроковій перспективі.

Література

1. Кравченко О. М., Кула М. В. Левицький Д. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах здійснення зовнішньоекономічної діяльності. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 2. С. 13–17.
2. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб. / І. А. Дмитрієв, І. М. Кирчата, О. М. Шершенюк. Х.: ФОП Бровін О. В., 2020. 340 с.
3. Легкий В. І. Етапи оцінки конкурентоспроможності підприємства та види стратегій її підвищення. *Науково-інформаційний вісник*. Економіка 2015. № 11. С. 273.
4. Офіційний сайт Uklon, URL: <https://uklon.com.ua> (дата звернення: 06.10.2024)
5. Офіційний сайт Bolt, URL: <https://bolt-ua.com/uk> (дата звернення: 06.10.2024)
6. Офіційний сайт Bolt Food, URL: <https://bolt.eu/uk-ua/food/courier/> (дата звернення: 06.10.2024)
7. Офіційний сайт Uber, URL: <https://www.uber.com/ua/uk/> (дата звернення: 06.10.2024)

ДМИТРЕНКО Геннадій Анатолійович

д-р екон. наук, професор,

завідувач кафедри управління персоналом та економіка праці

Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу

Міжрегіональної Академії управління персоналом

<https://orcid.org/0000-0002-8211-5690>

ГОЛОВАЧ Наталія Василівна

канд. пед. наук, доц.,

професор кафедри управління персоналом та економіка праці

Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу

Міжрегіональної Академії управління персоналом

<https://orcid.org/0000-0002-6215-6575>

РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ: ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

В умовах інформатизації, глобалізації та переходу розвинутих країн до постіндустріальної моделі економіки, яка є новим етапом розвитку суспільства, постала необхідність глибшого розуміння ролі людини та її трудової, інтелек-

туальної і творчої діяльності у темпах і якості національного економічного розвитку. Дослідження процесів накопичення, збереження, відтворення та використання людського капіталу як особливого ресурсу, який є основою для забезпечення високих темпів економічного зростання є критично важливим для конкурентоспроможності, ефективності та зростання економіки будь-якої країни. Інноваційні стратегії формування людського капіталу є основою для реалізації нових бізнес-моделей і підвищення продуктивності праці.

Людський капітал визначається як сукупність знань, навичок, досвіду та здоров'я, які характеризують здатність індивідів виконувати економічні функції. Вітчизняна вчена О. Грішнова розглядає його як сформований і розвинений у результаті інвестицій і нагромаджений людиною певний запас досвіду, знань, навичок, здібностей, мотивацій, який цілеспрямовано використовується в певній сфері економічної діяльності, сприяє підвищенню продуктивності праці і завдяки цьому впливає на зростання доходів свого власника, прибутку підприємства та національного доходу [1, с. 34]. Високий рівень людського капіталу забезпечує не лише підвищення продуктивності праці, але й сприяє розвитку інновацій, що є важливим чинником економічного зростання. У зв'язку з цим країни, які достатньо інвестують в освіту та професійний розвиток населення, отримують суттєві переваги в глобальній економіці.

Роль людського капіталу у розвитку економіки є надзвичайно важливою, оскільки він стимулює інновації, підвищує продуктивність, сприяє адаптації до змін, забезпечує соціальний розвиток та зайнятість. Людський капітал виступає основним джерелом новаторських ідей, оскільки саме освічені та кваліфіковані працівники здатні розробляти нові продукти, послуги та технології, що забезпечує зростання економіки. Окрім того, сучасний людський капітал сприяє зростанню продуктивності праці, оскільки висококваліфіковані фахівці здатні ефективніше виконувати складні завдання, що призводить до збільшення обсягів виробництва та зниження витрат.

У світі, що динамічно та стрімко змінюється, важливо мати здатність вчасно адаптуватися до нових умов, і людський капітал допомагає підприємствам освоювати нові технології та підходи, що забезпечує стійкість економіки. Інвестування в освіту і навчання значно підвищує не лише економічний, але й соціальний рівень розвитку суспільства, оскільки освічене населення більш здатне брати участь у демократичних процесах, сприяти соціальній інтеграції та підтримувати стабільність країни. Крім того, зростання людського капіталу суттєво сприяє створенню нових робочих місць, оскільки освічені фахівці можуть знайти себе в нових галузях і секторах економіки, що веде до зменшення безробіття.

Тому першочерговим стратегічним завданням уряду щодо збільшення людського капіталу є модернізація освіти в Україні, що забезпечить довгострокову конкурентоспроможність країни у світі та сприятиме сталому економічному розвитку через активне впровадження інновацій.

Модернізація системи освіти в Україні має бути спрямована на формування глобального мислення, професійних навичок, здатності до самореалізації та безперервного навчання і розвитку особистості. Впровадження освіт-

ніх інновацій, зокрема цифровізації освітнього процесу та нових технологій, дозволяє вирощувати висококваліфіковані кадри, які можуть швидко адаптуватися до змін на ринку праці і сприяти економічному розвитку.

Людський капітал є основним активом у сучасній економіці, тому інноваційні стратегії зростання, що базуються на новітніх знаннях і технологіях, потребують загального високого рівня освітньої підготовки населення. Україна потребує фахівців, здатних ефективно застосовувати інновації в управлінні, підприємництві та виробництві, що створює підґрунтя для сталого економічного зростання. Наприклад, створення інноваційних освітніх платформ та екосистем для стартапів і підприємців, а також партнерство між бізнесом і освітою, забезпечує інтеграцію знань і практичних навичок у реальний сектор економіки.

Концепція навчання протягом життя дозволяє працівникам постійно оновлювати свої знання та навички, що є вирішальним для адаптації до інновацій, а також підвищує гнучкість робочої сили, сприяє швидкому впровадженню нових технологій і є важливою частиною інноваційних стратегій економічного зростання. Цифровізація освітнього процесу та використання цифрових технологій для управління закладами освіти підвищує якість навчання і ефективність підготовки фахівців, що відповідають вимогам сучасної цифрової економіки [2; 3].

Впровадження інноваційних стратегій формування людського капіталу в Україні на сьогодні має цілу низку проблем. Серед них — недостатнє фінансування освітніх програм, відсутність інфраструктури для навчання дорослих, а також проблеми з адаптацією навчальних програм до змінюваних потреб ринку праці та багато іншого. Водночас, з огляду на глобалізацію та стрімкий розвиток технологій, інвестування в людський капітал є необхідністю для будь-якої країни, яка прагне сталого економічного зростання.

Цифрові технології стали невід’ємною частиною життя сучасного життя, відіграючи ключову роль у прискоренні економічного зростання, збільшення людського капіталу та інтелектуального потенціалу населення. Можливості, які пропонує цифровий сектор, є надзвичайно різноманітними: від виробництва високоточних пристроїв, необхідних для ефективної роботи підприємств і організацій, до впровадження інноваційних рішень та здійснення різноманітних операцій у найкоротші терміни. Завдяки цифровим технологіям обмін інформацією став набагато простішим і швидшим, а також розвиток бездротових мереж, мобільних і стаціонарних пристроїв стимулює інтеграцію цифрових рішень у всі сфери людської діяльності, що, в свою чергу, підвищує рівень життя громадян, забезпечує стабільне економічне зростання та покращує доступність, ефективність і якість державних послуг. Україна прагне відповідати світовим тенденціям у сфері цифровізації, активно розвиваючи свій цифровий сектор.

Цифрова трансформація в Україні також сприяє зменшенню розриву між розвиненими і менш розвиненими територіальними громадами, забезпечуючи кращий доступ до медичних послуг, якісної освіти, можливостей працевлаштування і культурного відпочинку для населення. Розвиток цифрових

Інноваційні стратегії розвитку людського капіталу України

Інноваційні стратегії	Цілі	Завдання	Переваги
Розробка сучасних освітньо-професійних програм	Підвищення доступності освіти та адаптація до потреб ринку праці.	Розробити відповідно до сучасних наукових досягнень та технологічних змін, забезпечуючи підготовку фахівців, здатних працювати в сучасних умовах розвитку економіки	Розширення доступу до освіти, покращення якості підготовки фахівців.
Навчання протягом життя	Задоволення потреб ринку праці та підвищення адаптивності працівників.	Реалізація концепції навчання протягом життя для постійного оновлення знань і навичок працівників.	Підвищення конкурентоспроможності, зменшення ризику безробіття.
Інноваційні платформи	Формування нових робочих місць, підвищення загального рівня людського капіталу.	Створення екосистем для стартапів і інноваційних компаній, що сприяють розвитку молодих підприємців.	Стимулювання інновацій, розвиток підприємництва.
Співпраця між бізнесом і освітою	Зближення теорії та практики, підвищення якості освіти.	Партнерство між освітніми установами і бізнесом для отримання практичного досвіду студентами.	Отримання студентами реального досвіду, покращення працевлаштування.
Модернізація системи освіти	Підвищення самореалізації особистості, адаптація до глобальних викликів.	Формування в українському суспільстві глобального мислення, розвиток людських якостей через сучасні освітні технології.	Стратегічне формування кращих людських якостей, підвищення конкурентоздатності країни.

навичок у суспільстві та формування людського капіталу позитивно впливає на накопичення знань, підвищення життєвого рівня громадян та економічний прогрес країни.

Таким чином, людський капітал є ключовим фактором, що визначає економічне зростання, інноваційність та соціальну стабільність у сучасному світі, а достатнє інвестування в його розвиток є необхідною умовою для забезпечення стійкого економічного розвитку кожної країни. Україні важливо продовжувати надавати пріоритет розвитку умов для нарощування людського капіталу та його ефективного використання в рамках цифрових трансформацій.

Література

1. *Грішнова О. А.* Людський, інтелектуальний і соціальний капітал України: сутність, взаємозв'язок, оцінка, напрями розвитку. *Соціально-трудова відносина: теорія та практика* : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана" ; [редкол.: А. М. Колот (голова) та ін.]. Київ : КНЕУ, 2014. № 1. С. 34–42.

2. Дмитренко Г. А., Головач Н. В., Згалат-Лозинська Л. О. Стратегія розвитку людства. Новий гуманізм в освіті: науково-публіцистичне видання / за заг. ред. Г. А. Дмитренка. К.: ДКС-центр, 2021. 257 с.
3. Дмитренко Г. А., Головач Н. В., Згалат-Лозинська Л. О., Семенець-Орлова І. А. Як зробити освіту в Україні світовим лідером з формування кращих людських якостей: проєктно-публіцистичне видання / за заг. ред. Г. А. Дмитренка. К. : ДКС-Центр, 2022. 84 с.

ДМИТРЕНКО Руслан Миколайович

канд. екон. наук, доцент,

докторант кафедри фінансів, банківської та страхової справи

Міжрегіональна Академія управління персоналом

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА АДАПТАЦІЇ АГРОБІЗНЕСУ ДО КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

В умовах інтенсивних змін клімату, температурні показники в Україні за останні десять років зростають швидше, ніж будь-де по всьому світу. За оцінками Інституту водних проблем і меліорації Національної академії аграрних наук України, на сьогодні понад 80 % (з 30 млн га) орних земель мають дефіцит вологозабезпечення [1, с. 40]. Тож, коли аграрії рахують збитки від посухи, уряд робить вигляд, що нічого не сталося. Нічого — це щонайменше 6,5 млрд грн втрат, і під ударом аграрії семи областей. Щоб ситуація й надалі не поглиблювалася уряду варто вже зараз здійснювати заходи з відновлення зрошення в Україні.

За часи незалежності в Україні площа зрошувальних земель скоротилася на 70 %, а потенціал зрошуваних систем півдня використовується лише на третину. З 1991 року площа сухої та дуже сухої зони збільшилася на 7 %. Нині вона охоплює майже 1/3 території України, у тому числі 11,6 млн га орних земель [2]. Наразі в Україні налічується понад 1800 тис. га зрошувальних земель із відповідною меліоративною інфраструктурою.

Однак через брак контролю за належною експлуатацією систем зрошування, численні розкрадання їх елементів, гарантування повноцінного зрошення земель сільськогосподарського призначення залишається неможливим.

Ключові проблеми забезпечення агробізнесу водними ресурсами узагальнено виглядають наступним чином:

- брак системного управління водозабезпечення агробізнесу;
- застарілі інституційні та нормативні рамки управління;
- недосконалі механізми контролю за водовикористанням;
- слабкі стимули для підвищення ефективності використання водних ресурсів;
- відсутність Планів управління річковими басейнами [3, с. 43].